

CYFARFOD	Y Cyngor
DYDDIAD	2 Hydref 2025
TEITL	Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol 2024/25
PWRPAS	Cyflwyno'r adroddiad er sylw Aelodau'r Cyngor
AWDUR	Dylan Owen, Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol

1. Cefndir

- 1.1. Ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, mae'n ofynnol i'r Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol baratoi a chyhoeddi adroddiad mewn perthynas â pherfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol o fewn yr awdurdod lleol yn ystod y flwyddyn flaenorol.
- 1.2. Diben yr adroddiad blynyddol yw nodi taith yr awdurdod lleol tuag at wella wrth ddarparu gwasanaethau i drigolion, y rheiny sy'n derbyn gwybodaeth, cyngor a chymorth, a'r unigolion a'r gofalwyr hynny sy'n derbyn gofal a chymorth.
- 1.3. O dan ofynion y Ddeddf Gwasanaeth Cymdeithasol a Llesiant, gofynnir i mi fel Cyfarwyddwr ystyried yr ystod wybodaeth a phrofiadau sy'n effeithio ar allu Gwasanaethau Cymdeithasol y Cyngor i ddarparu gwasanaethau dibynadwy, cynaliadwy, o'r safon uchaf, gan fynegi fy marn a'i gyflwyno i'r Cyngor. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at unrhyw wersi a ddysgwyd, ac yn amlinellu'r blaenoriaethau am y flwyddyn i ddod. Mae hefyd yn egluro sut y gwnaethom asesu anghenion pobl, a'u cynnwys yn ganolog wrth siapio ein gwasanaethau a'n darpariaeth gofal.
- 1.4. Dilyna ffurf yr adroddiad ganllawiau a thempled cenedlaethol ac rydym yn asesu ein perfformiad fesul pedwar prif bennawd: **Pobl**, **Atal**, **Partneriaeth** a **Lles**. Hoffwn ddiolch yn fawr iawn i'r Uwch Swyddog Gweithredol, Lois Owens, am ei gwaith dyfal a manwl ar yr adroddiad hwn ac am ei chefnogaeth i'r gwaith.
- 1.5. Nid oedd y flwyddyn ddiwethaf yn un hawdd. Fel y nodir yn rhagair yr adroddiad, bu'n rhaid oedi rhai cynlluniau gwaith er mwyn canolbwyntio ar achosion difrifol o gam-drin plant yma yng Ngwynedd. Diogelu yw craidd ein gwaith, ac wrth i hyn fethu, mae'r effaith yn ddwys ac yn bellgyrhaeddol.
- 1.6. Gwelwyd hefyd cynnydd amlwg yn y galw ar draws gwasanaethau plant a gwasanaethau oedolion, gyda natur yr achosion yn dod yn fwy cymhleth a dwys. Mae cynaliadwyedd ariannol, recriwtio a chadw staff ar y rheng flaen, newidiadau demograffeg fel amlygir yn yr adroddiad Llechen Lân, a sicrhau lleoliadau addas a diogel i blant yn ein gofal i gyd yn peri pryder sylweddol. Yn wyneb hyn, rydym

yn cydweithio'n agos â'n partneriaid allweddol i sicrhau bod gwasanaethau addas ar gael yn lleol – ar gyfer plant ac oedolion fel ei gilydd.

- 1.7. Mae'n amlwg o'r perfformiad a adroddir yma bod rheolwyr a staff wedi gwneud ymdrech arwrol i allu dygymod gyda'r gofynion sydd wedi bod arnynt yn ystod y flwyddyn. Pwysig yw cydnabod a dathlu llwyddiannau a gwaith arloesol ein timau. Ceir yn yr adroddiad straeon a dyfyniadau gwirioneddol (gyda'r enwau wedi eu newid), sy'n dangos gwerthfawrogiad dwfn o'n gweithlu. Dengys sut y gall gwaith cymdeithasol da newid bywydau – gan gynorthwyo pobl i fyw'n annibynnol ac yn iachach.
- 1.8. Hoffwn gydnabod y gwaith da a'r llwyddiannau sy'n digwydd ar draws nifer o feysydd. Er enghraifft, mae'r **Gwasanaeth Anabledd Dysgu** wedi llwyddo i ddyblu y nifer yr unigolion sydd ar lwybr gwaith ac sydd bellach yn ennill cyflog. Yn ogystal, mae'r cynllun **Dementia Actif** yn parhau i ddangos ei werth – nid yn unig i'r unigolion sy'n byw gyda dementia, ond hefyd i'w gofalwyr ac i'r gymuned ehangach o ran gwerth cymdeithasol. Yn y maes plant, rydym wedi llwyddo i agor **cartrefi grŵp bychain**, sy'n golygu bod pobl ifanc mewn gofal bellach yn gallu aros yn agos at eu cymunedau a'u cysylltiadau naturiol, yn hytrach na chael eu lleoli'n bell i ffwrdd. Mae hyn yn gam pwysig tuag at ddarparu cefnogaeth leol, sensitif ac addas i'w hanghenion.
- 1.9. Hefyd, mae datblygiad yr **Academi Gofal** yn gam cadarnhaol tuag at gryfhau sgiliau'r gweithlu, denu mwy o bobl i'r maes, a chodi proffil gwaith gofal fel gyrfa werthfawr a phroffesiynol. Mae'n cynnig cyfleoedd hyfforddi a datblygu parhaus sy'n ymateb i anghenion gwirioneddol y gwasanaeth a'r gymuned.
- 1.10. Nid da lle ceir gwell, wrth gwrs, ac amlygir yn yr adroddiad nifer o feysydd sydd angen sylw pellach. Ymhlith y rhain mae **cefnogaeth i ofalwyr di-dâl, lleihau rhestrau aros am ofal cartref** (er bod gostyngiad sylweddol wedi bod yn y maes hwn dros y misoedd diwethaf), a'r angen am **gynlluniau strategol cliriach ar gyfer llety a chymorth**. Mae'r meysydd hyn wedi'u cynnwys ar y rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn i ddod, gyda'r nod o sicrhau gwelliannau parhaus.
- 1.11. Yn unol â'r drefn perfformiad mewnol y Cyngor, mi fydd y gwasanaethau perthnasol yn cael eu herio dros y flwyddyn nesaf ac bydd adroddiadau ar y perfformiad yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgorau Craffu yn rheolaidd. Bydd trosolwg o berfformiad y gwasanaethau am y flwyddyn gyfan hefyd ar gael yn Adroddiad Perfformiad Cyngor Gwynedd ar gyfer 2024/25.

2. Argymhelliad

- 2.1. Gofynnir i'r Cyngor nodi cynnwys yr adroddiad sydd wedi ei gyflwyno gan y Cyfarwyddwyr Statudol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol yr awdurdod.

3. Barn y Swyddogion Statudol

Y Swyddog Monitro:

Mae cyflwyno yr adroddiad l'r Cyngor Llawn yn rhoi cyfle i ystyried y gwaith a'r heriau sydd yn wynebu'r "Gwasanaethau Cymdeithasol" o bersbectif y Cyfarwyddwr Statudol. Rwy'n fodlon gyda priodoldeb yr adroddiad.

Pennaeth Cyllid:

Credaf fod yr wybodaeth ariannol sydd wedi ei gynnwys yn yr adroddiad blynyddol yn adlewyrchiad teg o sefyllfa'r Gwasanaethau Cymdeithasol am 2024/25. Rwyf yn fodlon na fydd cymeradwyo'r adroddiad blynyddol hwn yn golygu unrhyw ymrwymiad ariannol ychwanegol gan y Cyngor.